

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové, pobočka v Pardubicích rozhodl samosoudkyní JUDr. Petrou Venclovou, Ph.D., ve věci

žalobce: **A. K.**
bytem P.
zastoupený opatrovníci P. M.
právně zastoupený advokátkou Mgr. Monikou Ipserovou
sídlem Sladkovského 505, 530 02 Pardubice

proti
žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**
sídlem Křížová 25, 225 08 Praha 5

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 23. 2. 2018, č. j. X/315-IV,

takto:

- I. Rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze dne 23. 2. 2018, č. j. X/315-IV, se ruší a věc se vrací žalované k dalšímu řízení.
- II. Žalovaná je povinna zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 10 520 Kč, a to ve lhůtě do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku.
- III. Ustanovené právní zástupkyni žalobce Mgr. Monice Ipserové, advokátce, se přiznává proti státu odměna za zastupování ve výši 4 719 Kč. Odměna bude

vyplacena z účtu Krajského soudu v Hradci Králové do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku.

IV. Stát nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobou doručenou nadepsanému krajskému soudu dne 26. 3. 2018 bylo zahájeno řízení o přezkum zákonnosti rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení uvedeného ve výroku tohoto rozsudku podle ust. § 65 a násl. zák. č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále též „s. ř. s.“). Uvedeným rozhodnutím žalované byly podle § 90 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu (dále též „správní řád“), zamítnuty námitky žalobce proti rozhodnutí téhož správního orgánu č. j. R-10.11.2017 – 429/X ze dne 10. 11. 2017 a toto rozhodnutí bylo potvrzeno. Tímto rozhodnutím žalovaná zamítla žádost žalobce o přiznání invalidního důchodu.
2. Žalobce v žalobě brojil proti posouzení jeho zdravotního stavu lékaři žalované. Je postižený mentálně i fyzicky. Matka je vdova, pobírá starobní a vdovský důchod, z něhož kromě mandatorních výdajů na bydlení své i žalobcovo platí i léky pro žalobce, náklady na jeho výživu, ošacení a obuv (kvůli vyvrácení nohy žalobce rychle zničí obuv a má zvýšenou potřebu bot). Matka ho vozí na úřad práce, platí mu dopravu. Sestra ho vozí k lékařům. Rodiče se mu abnormálně věnovali, učili se s ním, docházeli s ním k lékařům. Není jejich chybou, že za léta 1989 až 2016 nejsou doloženy žádné lékařské zprávy, a pokud jsou, tak blíže nedokumentují zdravotní stav žalobce v té době ani míru zdravotního postižení. Jeho zdravotní stav však byl a je takový, že většina jeho postižení není léčitelná. Dále žalobce uvedl, že invalidní důchod mu nebyl přiznán fakticky proto, že ukončil v 8. třídě základní školu, vyučil se zahradníkem a po určitou dobu byl zaměstnán. Stalo se tak proto, že jeho rodiče vyvinuli maximální péči, učili se s ním, otec za něj chodil do práce opravovat jeho chyby. Navíc to bylo v době, kdy v socialistické společnosti fakticky neexistovala nezaměstnanost a zaměstnán byl každý bez ohledu na to, jak práci fakticky vykonával. Nyní však žalobce již práci nenajde a i kdyby ji našel, zřejmě by ji nemohl vykonávat z objektivních důvodů – pro svou nedostatečnou inteligenci a fyzický handicap. Žalobce požadoval přiznání invalidity III. stupně, a to od 2. 10. 1995 se zpětnou výplatou dávek.
3. Krajský soud přezkoumal žalobou napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů podle právního a skutkového stavu k datu vydání napadeného rozhodnutí podle § 75 odst. 1, 2 s. ř. s.
4. Z obsahu správního spisu bylo zjištěno, že žalobce dne 22. 8. 2017 požádal o invalidní důchod. Podle posudku posudkového lékaře OSSZ Pardubice ze dne 11. 10. 2017 se jedná o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav ve smyslu § 26 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění (dále též „zákon o důchodovém pojištění“), od 29. 7. 1985 do 31. 12. 1995 žalobce nebyl invalidní podle § 29 odst. 2 zákona č. 100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení, od 1. 1. 1996 do 31. 12. 2009 nebyl plně invalidní dle § 39 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění ani částečně invalidní dle § 44 odst. 1 a 2 tohoto zákona, od 1. 1. 2010 do 30. 7. 2017 nebyl invalidní podle § 39 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění, od 31. 7. 2017 je invalidní dle § 39 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů. Jde o invaliditu druhého stupně dle § 39 odst. 2 písm. b) cit. zákona. Z důvodu

dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu poklesla jeho pracovní schopnost o 55 %. Tyto závěry žalovaná převzala i do svého rozhodnutí ze dne 10. 11. 2017, č. j. R-10.11.2017-429/X. K námitkám žalobce se posudkový lékař ve svém posudku ze dne 24. 1. 2018 ztotožnil se závěry předchozího posudku. Uvedl, že rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce s nejvýznamnějším dopadem na pokles pracovní schopnosti je zdravotní postižení srovnatelné se zdravotním postižením uvedeným v kapitole V. položce 1c přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., kterou se stanoví procentní míry poklesu pracovní schopnosti a náležitosti posudku o invaliditě a upravuje posuzování pracovní schopnosti pro účely invalidity (vyhláška o posuzování invalidity), pro něž se stanoví míra poklesu pracovní schopnosti 30 – 45 %; zhodnoceno na horní hranici rozpětí, tj. 45 %, pro dlouhodobost a komplexnost zdravotního postižení. Vzhledem k dalšímu postižení zdravotního stavu, ale i omezenému výběru zaměstnání, se podle § 3 odst. 1 cit. vyhlášky zvyšuje tato hodnota o 10 procentních bodů, celkově tak činí 55 %. Tento závěr převzala žalovaná i do žalobou napadeného rozhodnutí, kterým námitky proti rozhodnutí ze dne 10. 11. 2017 zamítla a toto rozhodnutí potvrdila. Podle žalované byl tedy žalobce invalidní ve druhém stupni invalidity od 31. 7. 2017, před tímto datem invalidní nebyl.

5. Dne 12. 2. 2020 se před krajským soudem konalo jednání, při němž bylo provedeno několik důkazů (viz níže).
6. Posudková komise Ministerstva práce a sociálních věcí (dále též „PK MPSV“), pracoviště v Hradci Králové v souladu s § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, zpracovala posudek zdravotního stavu žalobce. V PK MPSV jako odborná lékařka zasedala MUDr. T. S., psychiatřka, žalobce byl při jednání PK MPSV osobně přítomen a vyšetřen. Z posudku krajský soud zjistil, že PK MPSV, pracoviště v Hradci Králové vzala za rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu lehkou mentální retardaci (CIQ 55, VIQ 60) bez posudkově významného postižení hybnosti končetin. Procentní míra poklesu pracovní schopnosti žalobce byla stanovena podle kapitoly V. položky 8b přílohy vyhlášky č. 359/2009 Sb. na 45 %. Vzhledem k doprovázejícím onemocněním a jejich komplikacím byla tato míra poklesu pracovní schopnosti podle § 3 odst. 1 vyhlášky č. 359/2009 Sb. zvýšena o 10 procentních bodů na 55 %. Zdravotní postižení PK MPSV dle doložených odborných lékařských nálezů s ohledem na platné právní předpisy nehodnotila jako mentální postižení středně těžkého stupně (IQ 35 – 49) podle kapitoly V. položky 8c, které je charakterizováno těžkým snížením až vymizením ovládacích a rozpoznávacích schopností při zachované schopnosti jednoduchých fyzických a sociálních aktivit ani jako mentální postižení těžkého stupně (IQ 34 a nižší) podle kapitoly V. položky 8d téže vyhlášky, které je charakterizováno neschopností sociálního kontaktu. PK MPSV, pracoviště v Hradci Králové uzavřela, že k datu vydání napadeného rozhodnutí žalobce byl invalidní podle § 39 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění. Jednalo se o invaliditu druhého stupně dle § 39 odst. 2 písm. b) téhož zákona, nešlo o invaliditu třetího stupně podle § 39 odst. 2 písm. c) tohoto zákona.
7. Následně bylo doplněno dokazování o srovnávací posudek PK MPSV, pracoviště v Brně ze dne 17. 1. 2019, kdy v posudkové komisi jako odborný lékař zasedal MUDr. I. P., psychiatr. Žalobce ani jeho opatrovnice nebyli jednání PK MPSV přítomni. Podle PK MPSV k datu vydání napadeného rozhodnutí byl žalobce invalidní ve druhém stupni podle § 39 odst. 2 písm. b) zákona o důchodovém pojištění, a to od 31. 7. 2017, před tímto datem invalidní nebyl. Podle PK MPSV rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu s nejvýznamnějším dopadem na pokles pracovní schopnosti je zdravotní

postižení uvedené v kapitole V. položky 8b přílohy vyhlášky č. 359/2009 Sb.; pro tíži postižení a omezenou možnost pracovního zařazení zvolila PK MPSV horní hranici procentního rozmezí, tj. 45 %, která byla pro další postižení navýšena o 10 procentních bodů. Konečná míra poklesu pracovní schopnosti tedy činí 55 %.

8. Podle znaleckého posudku ze dne 28. 5. 2019 zpracovaného MUDr. V. P., znalcem z oboru zdravotnictví, odvětví psychiatrie, žalobce trpí mentální retardací, a to na hranici lehkého a středního stupně, dále trpí organicky podmíněnou poruchou osobnosti. V obou případech se jedná o poruchy trvalé, neléčitelné, kdy nelze očekávat zlepšení. S ohledem na stárnutí organismu lze očekávat postupné zhoršování stavu žalobce, které bude s ohledem na poškození mozku markantnější než v případě mozku morfologicky zdravého. Obě tyto poruchy se rozvíjejí na podkladě organického (morfologického) poškození mozku, přičemž prvně jmenovaná porucha trvá prakticky od narození vyšetřovaného dosud, trvá tudíž celoživotně, což je náležitě dokumentováno a doloženo lékařskou dokumentací prakticky od doby narození. Druhá z nich (organicky podmíněná porucha osobnosti) se rozvíjí plíživě v průběhu života. Poškození mozku žalobce v útlém dětství je potvrzeno jak EEG nálezy a také výskytem epileptických záchvatů, trvající a současné organické poškození mozku je prokázáno CT vyšetřením, kdy se jedná o jeho prokázanou atrofii (úbytek mozkové tkáně). V důsledku přítomnosti uvedených poruch je zásadním způsobem negativně a chorobně narušeno jednání, chování a rozhodování žalobce, jeho schopnost plánování, schopnost racionálního hodnocení a sebehodnocení. Žalobce není mj. schopen plnohodnotně a racionálně projevit svou vůli, je schopen projevit pouze taková přání, která směřují k uspokojování aktuálních potřeb, ovšem bez ohledu na případné důsledky, není schopen spravovat své jmění, není schopen samostatně pečovat o svou osobu, je u něj třeba permanentní dohled a dopomoc. Není schopen ani jednat v pracovněprávních vztazích, nemůže tedy vykonávat samostatnou ani soustavnou výdělečnou činnost.
9. Dále bylo doplněno dokazování o další srovnávací posudek PK MPSV, pracoviště v Praze ze dne 30. 10. 2019, kdy v posudkové komisi jako odborná lékařka zasedala MUDr. P. S., psychiatricka. Žalobce a jeho opatrovnice byli jednání PK MPSV přítomni, při tomto jednání byl žalobce vyšetřen uvedenou psychiatrickou. Podle PK MPSV k datu vydání napadeného rozhodnutí byl žalobce invalidní ve třetím stupni podle § 39 odst. 2 písm. c) zákona o důchodovém pojištění, a to od 31. 7. 2017. Od 1. 1. 2010 do 30. 7. 2017 byl invalidní ve druhém stupni dle § 39 odst. 2 písm. b) zákona o důchodovém pojištění, od 1. 1. 1999 do 31. 12. 2009 byl částečně invalidní podle § 44 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění, nebyl plně invalidní podle § 39 odst. 1 tohoto zákona; šlo o pokles schopnosti soustavné výdělečné činnosti z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nejméně o 33 %, nedosahoval však 66 % odpovídajících plné invaliditě a nešlo ani o schopnost vykonávat pro zdravotní postižení soustavnou výdělečnou činnost jen za zcela mimořádných podmínek. K datu vydání napadeného rozhodnutí byla míra poklesu pracovní schopnosti hodnocena dle kapitoly V. položky 1d přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb. a činila 60 %. Z důvodu dalších zdravotních postižení, tj. bolestivého páteřního syndromu, nestability pravého kolene, koordinační poruchy se svalovou hypotonií a obezity, které vedou k poklesu pracovní schopnosti větší, než odpovídá horní hranici míry poklesu pracovní schopnosti podle rozhodující příčiny, protože ho omezují při vykonávání fyzických prací, byla tato hodnota zvýšena o 10 %, takže celkově činila 70 %. Tento stav byl konstatován k 31. 7. 2017. PK MPSV uvedla, že ze spisové dokumentace

vyplývá, že úroveň mentálních schopností žalobce byla od narození snižena a jeho rozumové schopnosti se pohybovaly od mládí v pásmu lehké mentální retardace.

10. Do 30. 7. 2017 nebylo ale provedeno psychologické ani psychiatrické vyšetření, které by podrobněji popsalo jeho duševní stav, nebyla dokumentována závažná porucha chování ani prokázána přítomnost tíže rozvíjející se organické duševní poruchy, takže do 30. 7. 2017 nemůže PK MPSV, pracoviště v Praze zařadit postižení pod organickou duševní poruchu, ale za rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu s nejvýznamnějším dopadem na pokles pracovní schopnosti považuje lehkou mentální retardaci a od 1. 1. 1999 uznává žalobce částečně invalidním, od 1. 1. 2010 pak invalidním ve druhém stupni. Pro stanovení procentní míry poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti na horní hranici pásma lehké mentální retardace sice nemá posudková komise k 1. 1. 1999 oporu v aktuálním psychologickém vyšetření, tato byla ale zvolena s ohledem na selhávání na trhu práce, z čehož vyplývá, že došlo ke zhoršení duševního stavu, a tím i k poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti. Mohlo jít o dílčí zhoršení soustředění, paměti, schopnosti sociability, další oslabení volní složky apod., patrně se začínala projevovat i rozvíjející se organická duševní porucha. Od 1. 1. 2010 do 30. 7. 2017 byla procentní míra poklesu pracovní schopnosti hodnocena dle kapitoly V. položky 8b přílohy vyhlášky č. 359/2009 Sb. a činila 45 % (procentní rozmezí 30 – 45 %). Hodnoceno tedy jako mentální postižení lehkého stupně (IQ 50 – 69) na horní hranici procentního rozmezí. Při stanovení horní hranice míry poklesu pracovní schopnosti u položky mentální retardace přihlédnuto ke skutečnosti, že u žalobce docházelo postupně ke zhoršování jeho sociability, zhoršení adaptačních schopností, a tím i schopnosti zvládat nároky na něj kladené týkající se pracovního začlenění a postupnému úpadku jeho pracovních návyků. Pracovní schopnost negativně ovlivněna i koordinační poruchou, sníženým svalovým napětím a mimovolnými očními pohyby, které byly přítomny od mládí, postupně i postižením páteře, obezitou a nestabilitou pravého kolene. Tato postižení nejsou invalidizující, ale v kombinaci se sníženým intelektem byla adaptace žalobce na tato postižení ztížena a ovlivňovala jeho pracovní schopnost více, než odpovídá horní hranici míry poklesu pracovní schopnosti určené podle rozhodující příčiny, tj. lehké mentální retardace, proto PK MPSV zvýšila procentní míru poklesu pracovní schopnosti o 10 procentních bodů na celkových 55 %. Od 1. 1. 2010 do 30. 7. 2017 tedy žalobce byl invalidní ve druhém stupni. Nelze ho hodnotit dle položky 8c kapitoly V. přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., tj. mentální postižení středně těžkého stupně i IQ 35 – 49, protože toto postižení nebylo prokázáno. Žalobce byl schopen vykonávat výdělečnou činnost jen s podstatně menšími nároky na duševní a fyzické schopnosti, v podstatně menším rozsahu a intenzitě. Po zaučení byl schopen vykonávat fyzicky méně náročné pomocné dělnické práce bez nutnosti dlouhodobé chůze. Od 1. 1. 1999 do 31. 12. 2009 odpovídala procentní míra poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti kapitole V položce 6. písm. a) přílohy č. 2 vyhlášky č. 284/1995 Sb. a činila 40 % (procentní rozmezí 15 – 40 %). Hodnoceno jako lehká mentální retardace s horní hranicí procentního rozmezí z důvodu výrazně snížené schopnosti sociability, selhávání na trhu práce, a to i s přihlédnutím k dalším postižením – koordinační poruše a mimovolným očním pohybům; o středně těžkou mentální retardaci se nejednalo. Nebyl shledán důvod k navýšení podle § 6 odst. 4 vyhlášky č. 284/1995 Sb., protože hodnocení horní hranicí procentního rozmezí PK MPSV považuje po zvážení všech posudkově významných skutečností za přiměřenou s ohledem na předpokládané zhoršování v průběhu let. Od 1. 1. 1999 do 31. 12. 2009 byl žalobce částečně invalidní. Dle PK MPSV, pracoviště v Praze při obezitě přítomné od dětství je pohybový aparát

dlouhodobě přetěžován, dochází k rozvoji degenerativních změn páteře, které byly prokázány na rentgenovém vyšetření v dubnu 2016. Dle neurologických nálezů popisováno esovité vychýlení hrudní a bederní páteře do stran, známky kořenového postižení nezjištěny, zjištěna centrální koordinační porucha se snížením svalového napětí, konstatováno organické postižení mozku, nestabilita pravého kolenního kloubu a doporučeno používat při chůzi ortézu, kterou žalobce používá. Podle PK MPSV, pracoviště v Praze pokud by bylo samostatně hodnoceno postižení páteře nebo pravého kolene, byl by pokles pracovní schopnosti malý, nevedl by ani k prvnímu stupni invalidity. Postižení páteře by vedlo k cca 10 – 15% poklesu pracovní schopnosti, míra poklesu pracovní schopnosti pro postižení kolene by odpovídala také cca 10 – 15 %.

11. PK MPSV, pracoviště v Praze doplnila, že nešlo o invaliditu z mládí, protože žalobce byl schopen základního vzdělání a přípravy na zaměstnání, které pak po určitou dobu na plný pracovní úvazek vykonával. I když v tuto dobu byla přítomna lehká mentální retardace, zvýšená úzkost, nejsou k dispozici lékařské nálezy, které by jednoznačně prokázaly, že duševní postižení v kombinaci se zhoršenou pohybovou koordinací, sníženým svalovým napětím a mimovolnými očními pohyby vedlo již tehdy k invaliditě. Do roku 1999 nepovažuje PK MPSV postižení žalobce za invalidizující. Jeho výkon při psychologickém vyšetření by odpovídal lehké mentální retardaci, ale celkové IQ v rámci rozpětí pásma lehké mentální retardace, tj. 50 – 69, bylo patrně vyšší než stanovených 55 při psychologickém vyšetření 31. 7. 2017. Přítomnost lehké mentální retardace automaticky ve všech případech k invaliditě nevede. Do 31. 12. 1998 žalobcův dlouhodobě nepříznivý stav nevedl ani k částečné invaliditě. K datu vydání napadeného rozhodnutí i v rámci zpětného posouzení hodnotí PK MPSV pokles pracovní schopnosti a pokles schopnosti soustavné výdělečné činnosti z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu odlišně oproti předchozím posouzením (OSSZ Pardubice, námitkové řízení, PK MPSV, pracoviště v Hradci Králové a v Brně).
12. Z provedeného dokazování vzal soud za prokázané, že žalobce byl k datu vydání žalovaného rozhodnutí (a to od 31. 7. 2017) invalidní ve třetím stupni, v době od 1. 1. 2010 do 30. 7. 2017 byl žalobce invalidní ve druhém stupni, od 1. 1. 1999 do 31. 12. 2009 byl žalobce částečně invalidní a před 1. 1. 1999 nebyl invalidní ani částečně. To bylo prokázáno posudkem PK MPSV, pracoviště v Praze. Tento posudek byl přesvědčivý, vypořádal se s předchozími zhodnoceními PK MPSV, pracovišť v Hradci Králové a v Brně, při jednání této posudkové komise byl žalobce rovněž osobně vyšetřen a v tomto posudku PK MPSV, pracoviště v Praze nejpodrobněji a nejpečlivěji odůvodnila své závěry ohledně otázky míry poklesu pracovní schopnosti žalobce před datem 31. 7. 2017 a rovněž vzala v úvahu i žalobcem předložený posudek soudního znalce MUDr. V. P. Tento znalec není nadán odbornou kompetencí v oblasti posudkového lékařství (je znalcem v oboru zdravotnictví, odvětví psychiatrie), proto jeho znalecký posudek nemůže být přímým podkladem pro rozhodnutí o dávce důchodového pojištění, jedná se však o podklad pro posouzení poklesu pracovní schopnosti (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 4. 2012, č. j. 4 Ads 50/2012-22), který PK MPSV, pracoviště v Praze při zpracování svého posudku vzala v úvahu (předcházející dva posudky byly vyhotoveny ještě před zpracováním znaleckého posudku, proto PK MPSV, pracoviště v Hradci Králové a v Brně se s jeho závěry logicky nemohly vypořádat).
13. Krajský soud proto po provedeném dokazování dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.

14. Podle § 3 správního řádu nevyplývá-li ze zákona něco jiného, postupuje správní orgán tak, aby byl zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro soulad jeho úkonu s požadavky uvedenými v § 2.
15. Podle § 38 zákona o důchodovém pojištění má pojištěnec nárok na invalidní důchod, jestliže nedosáhl věku 65 let nebo důchodového věku, je-li důchodový věk vyšší než 65 let, a stal se a) invalidním a získal potřebnou dobu pojištění, pokud nesplnil ke dni vzniku invalidity podmínky nároku na starobní důchod podle § 29, popřípadě, byl-li přiznán starobní důchod podle § 31, pokud nedosáhl důchodového věku.
16. Podle § 39 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění, je pojištěnec invalidní, jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nastal pokles jeho pracovní schopnosti nejméně o 35 %.
17. Podle § 39 odst. 2 zákona o důchodovém pojištění, jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla
 - a) nejméně o 35 %, avšak nejvíce o 49 %, jedná se o invaliditu prvního stupně,
 - b) nejméně o 50 %, avšak nejvíce o 69 %, jedná se o invaliditu druhého stupně,
 - c) nejméně o 70 %, jedná se o invaliditu třetího stupně.
18. Shora uvedeným posudkem PK MPSV, pracoviště v Praze bylo prokázáno, že žalovaná ve správním řízení nezjistila přesně a úplně skutečný stav věci, když podhodnotila zdravotní stav žalobce. Následně pak učinila právní závěr, že žalobce je od 31. 7. 2017 invalidní ve druhém stupni podle § 39 odst. 2 písm. b) zákona o důchodovém pojištění.
19. Žalovaná uvedeným postupem porušila ust. § 3 správního řádu a dopustila se tak vady řízení, která způsobila nezákonnost napadeného rozhodnutí. Krajský soud dospěl k závěru, že žalobce byl napadeným rozhodnutím zkrácen na svých právech, když byl shledán invalidním ve druhém stupni od 31. 7. 2017, přestože z provedeného dokazování plyne, že žalobce byl k datu vydání žalovaného rozhodnutí (a to od 31. 7. 2017) invalidní ve třetím stupni, v době od 1. 1. 2010 do 30. 7. 2017 byl invalidní ve druhém stupni, od 1. 1. 1999 do 31. 12. 2009 byl žalobce částečně invalidní a před 1. 1. 1999 nebyl invalidní ani částečně.
20. Na základě provedeného dokazování soud rovněž dospěl k závěru, že v případě žalobce se nejedná o invaliditu z mládí, tj. o invaliditu, která by vznikla před dosažením 18 let věku (srov. § 42 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění). Jak plyne z posudku PK MPSV, pracoviště v Praze, u žalobce dochází postupně ke zhoršování zdravotního stavu (v mladším věku tedy stav žalobce byl zjevně lepší než v současné době), přičemž před rokem 1999, v němž žalobce dosáhl 29 let věku, invalidní nebyl. O tom ostatně svědčí i výpis z dob pojištění žalobce, podle něhož byl žalobce po značnou část období od roku 1988 do roku 1998 zaměstnán, tedy zjevně byl schopen pracovní činnosti, byť s jistými potížemi, jak namítal v řízení před soudem.
21. V daném případě pak nepřichází v úvahu ani přiznání invalidního důchodu více než 5 let nazpět před datem podání žádosti ve smyslu § 56 odst. 1 písm. b) zákona o důchodovém pojištění, neboť nedošlo k nesprávnému postupu orgánu sociálního zabezpečení (žalobce o invalidní důchod požádal poprvé v roce 2017, přičemž nepředložil ani relevantní lékařské zprávy za období let 1989 až 2016).
22. Krajský soud ze shora vyložených důvodů žalované rozhodnutí podle § 78 odst. 1, 4 s. ř. s. pro vady řízení zrušil a věc vrátil žalované k dalšímu řízení. V dalším řízení je žalovaná ve smyslu § 78 odst. 5 s. ř. s. vázána právním názorem soudu vysloveným ohledně vzniku a

stupně invalidity žalobce, včetně příslušného zákonného zařazení zdravotního postižení žalobce a procentuálního ohodnocení míry poklesu jeho pracovní schopnosti ve smyslu přílohy vyhlášky o posuzování invalidity, jak uvedeno shora. V dané věci proto bude žalovaná v dalším řízení vycházet z posudku PK MPSV, pracoviště v Praze ze dne 30. 10. 2019.

23. Výrok o nákladech řízení se opírá o § 60 odst. 1 s. ř. s., když žalobce byl ve věci plně úspěšný, a proto má právo na náhradu nákladů řízení proti žalované. Žalobce byl osvobozen od soudního poplatku dle § 11 odst. 1 písm. b) zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, a v řízení mu k jeho žádosti byla ustanovena právní zástupkyně. Vznikly mu však náklady znaleckého posudku (jenž byl vzat v úvahu rozhodujícím posudkem PK MPSV, pracoviště v Praze ze dne 30. 10. 2019, viz výše) ve výši 9 800 Kč. Pokud jde o náhradu cestovného na jednání PK MPSV z Pardubic do Prahy a zpět, soud v daném případě nepovažuje cestu žalobce a jeho opatrovnice na jednání PK MPSV a zpět osobním automobilem (při vyúčtovaných nákladech za pohonné hmoty, dálniční známku a parkovné) za hospodárnou, tj. za důvodně vynaložené náklady ve smyslu § 60 odst. 1 s. ř. s., a to již s ohledem na velmi dobře dostupnou a hospodárnější možnost cestování vlakem mezi Pardubicemi a Prahou. Zpáteční jízdenka na trase Pardubice – Praha pro dvě osoby dle webových stránek Českých drah stojí 560 Kč (www.cd.cz). K tomu je třeba připočíst cenu místního jízdného v rámci Pardubic (4 x 16 Kč, srov. <http://www.dpmp.cz/ceny-jizdneho-a-sluzeb-374/>) a v rámci Prahy (4 x 24 Kč, srov. <https://www.dpp.cz/jizdne/cenik-jizdneho#1-1>). Jak plyne z posudku PK MPSV, pracoviště v Praze ze dne 30. 10. 2019, ortopedické a neurologické potíže žalobce nejsou nijak zásadního charakteru (pokud by byly posuzovány samostatně, míra poklesu pracovní schopnosti by odpovídala cca 10 – 15 %), proto soud nevidí důvod, proč by žalobce namísto cestování automobilem nemohl využít veřejnou dopravu. Soud tak přiznal žalobci náhradu cestovného ve výši 720 Kč. Náhrada nákladů řízení, jež byla žalobci proti žalované přiznána, tak celkem činí 10 520 Kč.
24. Ustanovená právní zástupkyně žalobce Mgr. Monika Ipserová, advokátka, již v souladu s § 35 odst. 10 větou první s. ř. s. platí odměnu za zastupování stát, provedla ve věci tři úkony právní služby, kterými jsou první porada s klientem včetně převzetí a přípravy zastoupení nebo obhajoby, je-li klientovi zástupce nebo obhájce ustanoven soudem [§ 11 odst. 1 písm. b) vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátního tarifu], písemné podání ze dne 10. 2. 2020 [§ 11 odst. 1 písm. d) advokátního tarifu] a účast na jednání před soudem dne 12. 2. 2020 [§ 11 odst. 1 písm. g) advokátního tarifu]. Za jeden úkon právní služby jí náleží mimosmluvní odměna ve výši 1 000 Kč [§ 9 odst. 2 ve spojení s § 7 bodem 3. advokátního tarifu]. K této částce je třeba připočítat 900 Kč jako paušální náhradu hotových výdajů dle § 13 odst. 4 advokátního tarifu, a to za tři úkony právní služby. Právní zástupkyně žalobce je plátkyní DPH, proto soud dle § 35 odst. 10 věty druhé s. ř. s. přiznal k odměně za zastupování částku odpovídající příslušné sazbě daně ve výši 819 Kč. Celková výše odměny ustanovené zástupkyně žalobce tedy činí 4 719 Kč.
25. Výrok, že stát nemá právo na náhradu nákladů řízení, je opřen o § 60 odst. 4 s. ř. s. Procesně neúspěšná žalovaná je osvobozena od soudních poplatků dle § 11 odst. 2 písm. a) zákona č. 549/1991 Sb., proto jí proti státu nelze uložit povinnost k náhradě nákladů řízení.

Poučení:

Toto rozhodnutí nabývá právní moci dnem doručení účastníkům řízení.

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Pardubice 19. února 2020

JUDr. Petra Venclová, Ph.D. v.r.
samosoudkyně